

• چهارشنبه، ۲ خرداد ۱۴۰۳
• ۱۳ ذی القعدة ۱۴۴۵
• سال سی ام
• شماره ۸۴۶۹
• ۴ صفحه

ایران

سران جهان در تماس
با دکتر مخبر سرپرست قوه مجریه
شهادت رئیس جمهور را
تسلیم گفتند

رئیس، رئیس جمهوری
در تراز جهانی بود

نگاه عمیق رئیس جمهور شهید
به صنعت هسته ای | محمد اسلامی

حمایت امیرعبداللهیان از
خبرنگاران | محمد صادق فضلی

سه دهه دوستی و صمیمیت
| علیرضا عنایتی

گفت‌وگو با امیرعبداللهیان
شب پیش از شهادت
| عباس موسوی

مردم تبریز و قم در تشییع تاریخی پیکر مطهر رئیس جمهور شهید
و شهدای خدمت سنگ تمام گذاشتند

وداع با عزیزان

گزارش

سران جهان در تماس با دکتر مخبر سرپرست قوه مجریه شهادت رئیس جمهور را تسلیت گفتند

رئیس، رئیس جمهوری در تراز جهانی بود

روز گذشته تماس‌های تلفنی سران کشورهای جهان با معاون اول رئیس جمهور برای بیان تسلیت و ابراز همدردی با دولت و ملت ایران به مناسبت شهادت دکتر رئیسی ادامه داشت. تماس سران جهان از این رو با محمد مخبر صورت گرفت که براساس قانون اساسی در غیاب رئیس جمهور، معاون اول سرپرست ریاست جمهوری و رئیس قوه مجریه است.

دولت مالزی خود را شریک غم مردم ایران می‌داند

انور ابراهیم، نخست‌وزیر مالزی از جمله این سران بود که روز گذشته در تماس تلفنی با محمد مخبر، ضایعه عروج شهادت گونه رئیس جمهور فقید کشورمان را به دولت و ملت ایران تسلیت گفت. وی با بیان اینکه دولت مالزی خود را در این غم بزرگ همدرد و شریک مردم ایران می‌داند، به روابط بسیار خوب و مستحکم دو کشور اشاره کرد و افزود: جمهوری اسلامی ایران شریکی راهبردی برای مالزی است و به دولت و ملت ایران اطمینان می‌دهیم که به تمامی تعهدات خود با ایران پایبندیم.

مخبر: این ضایعه تلخ ما را از مسیر خدمت بازخواهد داشت

مخبر، سرپرست ریاست جمهوری نیز در پاسخ به این تماس تلفنی نخست‌وزیر مالزی، ضمن تشکر صمیمانه از ابراز همدردی و مودت دولت و ملت مالزی با دولت و ملت ایران، گفت: دکتر رئیسی از ویژگی‌های منحصربفردی چون خستگی ناپذیری و مردمی بودن برخوردار بود و وزیر امور خارجه ما آقای امیرعبداللّه‌نایب نیز جز سنی و کوشش برای همدلی در جهان اسلام در کارنامه‌اش نداشت. وی افزود: ما امروز دو خدمتگزار بزرگ و پرتلاش خود را از دست داده‌ایم. سرپرست قوه مجریه همچنین تصریح کرد: این ضایعه تلخ و دردناک ما را از مسیر تلاش و خدمت به مردم باز خواهد داشت و کشور ما با توجه به چهارچوب‌های مستحکم نظام جمهوری اسلامی ایران از این برهه و شرایط نیز عبور خواهد کرد. مخبر همچنین بر استحکام روابط جمهوری اسلامی ایران و مالزی و ادامه همکاری‌های میان دو کشور تأکید کرد.

مادورو: دکتر رئیسی برادر بزرگ من بود

نیکولاس مادورو، رئیس جمهور ونزوئلا نیز دوشنبه شب در تماس تلفنی با محمد مخبر، سرپرست ریاست جمهوری با بیان اینکه مراتب تسلیت خود را به نمایندگی از ملت ونزوئلا به رهبری معظم انقلاب اسلامی، دولت و مردم ایران ابراز می‌دارم، اظهار کرد: رئیسی برادر بزرگ من و نماد یک انقلابی و آزادیخواه تمام عیار در عصر فعلی ما بود. وی تصریح کرد: روابط ایران و ونزوئلا روابطی تاریخی است و دوستی و برادری ما همیشگی خواهد بود. رئیس جمهور ونزوئلا اضافه کرد: به مردم شریف ایران بویژه خانواده محترم دکتر رئیسی تسلیت می‌گویم و یقین دارم آینده جمهوری اسلامی ایران مثل تمام آزادخواهان روشن و سرشار از موفقیت است. دکتر مخبر نیز ضمن تشکر از همراهی و همدلی آقای نیکولاس مادورو گفت: پیوند ایران و ونزوئلا ناگسستنی است و ما روابطمان را در عالی‌ترین سطح راهبردی ادامه خواهیم داد. سرپرست قوه مجریه تأکید کرد: رئیس جمهور فقید (شهید) ما یک مرد دوست واقعی بود که در نهایت جانفش را در مسیر خدمت به مردم ایران نتوان کرد. مخبر ادامه داد: راه و مسیر دولت‌مندی ما یکه‌یکجانبه‌گرایی در جهان است و ما در این مسیر همواره در کنار شما هستیم.

نخست‌وزیر بنگلادش: رئیسی رئیس جمهوری در تراز جهانی بود

شیخ حسینا، نخست‌وزیر کشور بنگلادش به مناسبت شهادت دکتر رئیسی در نامه‌ای خطاب به محمد مخبر، رئیس قوه مجریه نوشت: از شنیدن خبر درگذشت غم‌انگیز دکتر سید ابراهیم رئیسی رئیس جمهور، دکتر حسین امیرعبداللّه‌نایب، وزیر امور خارجه و اعضای هیأت همراه در حادثه دلخراش بالگرد بسیار متأثر و غمگین شدم. وی افزود: در این ساعت اندوه از طرف دولت بنگلادش و از طرف خودم عمیق‌ترین تسلیت خود را به دولت و ملت «برادر»، ایران اعلام می‌کنم. حسینا با بیان اینکه رئیس جمهور رئیسی رهبری دانا و فداکار بود که با تعهدی عمیق به کشورش خدمت و برای رفاه مردم ایران تلاش کرد، اضافه کرد: او یک رهبر بزرگ در سطح بین‌المللی بود و رهبری و دستاوردهای مثال‌زدنی او به عنوان میراثی ماندگار برای ما باقی خواهد ماند. پیشتر ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه، رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه و عبداللطیف رشیدی رئیس جمهور عراق، از دیگران سرانی بودند که به صورت تلفنی با سرپرست قوه مجریه گفت‌وگو و شهادت دکتر رئیسی را به وی، دولت و ملت ایران تسلیت گفتند.

حضور رئیس جمهور قزاقستان در سفارت ایران

روز گذشته رئیس جمهور قزاقستان نیز در سفارت جمهوری اسلامی ایران در «آستانه» پایتخت این کشور حضور یافت و ضمن اهدای گل، با مردم ایران در شهادت رئیس جمهور، وزیر امور خارجه و هیأت همراه، همدردی کرد. قاسم ژومارت توکایف ضمن اهدای دفتر یادبود، گفت: آقای رئیسی یک دولتمرد برجسته بود که برای خدمت به منافع کشور ایران و بهبود رفاه مردم خود و حفظ ثبات در منطقه تلاش کرد. وی ضمن تمجید از تلاش دکتر رئیسی در تقویت روابط دو جانبه، نقش وی را در ترویج صلح در عرصه بین‌المللی ستود.

یوسف رضا گیلانی: جهان اسلام یک رهبر بزرگ را از دست داد

جانشین رئیس جمهور پاکستان هم روز گذشته در سفارت جمهوری اسلامی ایران حضور یافت و ضمن اهدای دفتر یادبود شهادت سنانخه سقوط بالگرد رئیس جمهور، شهادت دکتر رئیسی را ضایعه‌ای بزرگ برای پاکستان و جهان اسلام دانست. سید یوسف رضا گیلانی با بیان اینکه از شنیدن خبر درگذشت ناگهانی برادر و دوست ما سید ابراهیم رئیسی، حسین امیرعبداللّه‌نایب وزیر امور خارجه ایران و هیأت همراه بسیار غمگین و دل‌شکسته هستیم، دکتر رئیسی را یک شخصیت هوشمند، عالم و توانمند و از همه مهم‌تر دوست واقعی پاکستان توصیف کرد.

گیلانی تأکید کرد: با شهادت دکتر رئیسی تمام جهان اسلام یک رهبر بزرگ را از دست داد و ما نیز متحمل این ضایعه عظیم شده‌ایم.

آذری‌ها برای رئیس جمهور شهید سنگ تمام گذاشتند

تشییع تاریخی در تبریز

گزارش خبری

زمستان برگشته بود، زمین را غم گرفته و بغض‌ها یکی پس از دیگری جای خود را به شیون و گریه می‌دادند، اما سکوتی بغض‌آلود همچنان برقرار بود. همه منتظر بودند و ایستاده کنار یکدیگر، انتظار تابوت‌های پیچیده شده در پرچم ایران را می‌کشیدند. آخرین سفر استانی دکتر رئیسی طور دیگری رقم خورد. باران هنگامه کرده بود، رشته‌های باران آسمان را به زمین می‌دوخت، سرمای

زمنستان برگشته بود، زمین را غم گرفته و بغض‌ها یکی پس از دیگری جای خود را به شیون و گریه می‌دادند، اما سکوتی بغض‌آلود همچنان برقرار بود. همه منتظر بودند و ایستاده کنار یکدیگر، انتظار تابوت‌های پیچیده شده در پرچم ایران را می‌کشیدند. آخرین سفر استانی دکتر رئیسی طور دیگری رقم خورد. باران هنگامه کرده بود، رشته‌های باران آسمان را به زمین می‌دوخت، سرمای

مالک رحمتی، سه خلبان شهید و سرتیم حفاظت رئیس جمهور، به باشکوه‌ترین شکل ممکن روی دست مردم تبریز تشییع و به سمت پایتخت بدرقه شد؛ بدرقه‌ای که به زعم مردم و مقامات استانی، بی‌سابقه بوده است.

افشار مختلف مردم، با تفکرهای سیاسی متفاوت به بدرقه ابراهیم رئیسی و همراهانش آمده بودند تا نشان دهند که او رئیس جمهور شهید همه مردم ایران و فقدانش یک غم ملی است. مراسم قرار بود رأس ساعت ۹:۳۰ صبح آغاز شود، اما مردم خطه آذربایجان از ساعات ابتدایی صبح خود را به میدان شهدا رسانده بودند تا میدان شهدای تبریز مملو از جمعیتی شود که انتظار پیکر شهید دکتر رئیسی، حسین امیرعبداللّه‌نایب، حجت‌الاسلام آل‌هاشم،

پس از تبریز رئیس جمهور شهید میهمان دیار جهاد و اجتهاد بود

سنگ تمام قم برای فرزند حوزه

گزارش

به فاصله ۱۲ روز، قم یکبار دیگر میزبان رئیس جمهور است. اما این بار ماجرا فرق می‌کند، این بار خبری از ستاد استقبال، برنامه‌های افتتاح و دیدارهای مردمی نیست. همه آمده‌اند: زن، مرد، پسر و جوان از ساعت‌ها قبل مسیر کرده‌اند. حالا شرایط فرق می‌کند. غم، تا مسجد مقدس جمکران را قرق کرده‌اند. جای سوزن انداختن نیست. از نشاط و شادی هم خبری نیست. انگار نه انگار که تنها دو هفته قبل، مردم شادمان از دومین سفر استانی رئیس جمهور در خیابان‌ها جمع شده بودند. حالا شرایط فرق می‌کند. غم، شهر را فرا گرفته و بغض‌ها منتظر ترکیب هستند. درست مثل شرایطی که مردم تبریز چند ساعت پیش در تجربه‌اش کردند. می‌گویند غروب جمعه دلگیر است، اما مردم قم دلگیرترین غروب را روز سه‌شنبه تجربه می‌کنند.

از مردم در مسجد جمکران انتظار شهدا را می‌کشند. گویی از-حام جمعیت در مسیر حرم تا مسجد، باعث شده تا بخش دیگری از مردم مسجد جمکران را برای وداع با رئیس جمهور شهید و خادمانشان انتخاب کنند. چیزی که بیش از هر چیزی به چشم می‌خورد، صورت‌های خیس از اشک رسیده‌اند. در همین شرایط هزاران نفر

اسلامی است. گزینش رهبر بر طبق معیارهای اسلامی بر عهده این مجلس است که خود، منتخب و برگزیده مردم است. معیارها اسلامی است و گزینش، مردمی. این روشن‌ترین نشانه و معرف جمهوری اسلامی ایران است.

در نظام اسلامی، حکمرانی، بشری و هدف‌ها الهی است. عدالت و کرامت انسان و آبادی زمین و پربرار کردن زمان، و در نهایت، زندگی توحیدی و عروج آدمی به مرتبت قرب خدا است؛ و شیوه‌ها بهره‌گیری از خرد و تجربه جمعی، و به کار گرفتن فقرا و زبان‌ها و بازوهای کارآمد و گام‌های استوار آحاد مردم است. این، تدبیری است هوشمندانه که معرفت قرآنی و اسلامی به پیروان خود هدیه داده و در آن، شریعت و عقلائیّت، و غیب و شهود را در هم تنیده و هم‌جهت ساخته است.

این پدیده شگفت‌آور و جذابی در عرصه سیاست‌های کلان است، و تأمل در واقعیت‌های تلخ نظامات دین ستیز یا دین‌گریز، روزبه‌روز بر جذابیت آن خواهد افزود. دعوت عامّ‌ماز وجدان‌های بیدار در سراسر جهان آن است که به تجربه شکست‌خورده نظام‌های مدعی عدالت یا آزادی، ولی بیگانه از معنویت دینی نگردد؛ ظلم و تبعیض و فساد فرایند؛ راه؛ و نابودی امنیت اخلاقی را، و سستی بنیان خانواده و فروگاستن از شرافت زن و از جایگاه همسری و مادری را؛ و غلبه جهنگیری مغرضانه بر آگاه‌سازی صادقانه در رسانه‌ها؛ و بسیاری از گره‌های گور دیگر در گستره نفوذ این نظام‌های منافق و ریاکار و دستمگر را ببینند.

۴ ساعت زمان برد تا پیکر دکتر رئیسی و همراهانش به مصلائی تبریز برسد. «لیبک یا خامنه‌ای»، «آذربایجان اوپاخی، انقلابا دایاخدی» و «آذربایجان جانبا، خامنه‌ای دن آیرلیمازه، شعارهایی بود که از جمعیت حاضر در مراسم شنیده می‌شد. حاج مهدی رسولی مداح اهل بیت (ع) نیز با زمزمه نوحه مورد علاقه شهید رئیسی، برای مردم روضه می‌خواند.

مردم می‌گفتند آمده‌اند تا قدردانی‌شان از سیدالشهدای خدمت را نشان دهند و یادآور شوند که زحمات چند سال اخیر فراموش شدنی نیست. برخی‌ها از مردمی بودن، تواضع و روحیات جهادی و خستگی ناپذیر رئیس جمهور شهید می‌گفتند و برخی دیگر معتقد بودند که شهادت در راه خدمت به مردم، حق آیت‌الله رئیسی بود. در لا به لای جمعیت صدای لرزان خانمی شنیده می‌شد که با اشک سرازیر زمزمه می‌کرد: ای کاروان

آهسته ران، آرام جانم می‌رود.... بازار دست نوشته‌ها هم داغ بود. گویی کسانی که بغض جلوی صحبت‌شان را گرفته بود، می‌خواستند با دست‌نوشته‌های خود با رئیس جمهور شهید سخنی بگویند. دوربین‌ها فردی را به تصویر کشیده‌اند که در کاغذی نوشته بود: داغ حاج قاسم را زنده کردی، او رئیس جمهور شهید همه مردم ایران و خردیم ولی ما به یک شهید رأی دادیم، مراسم قرار بود رأس ساعت ۹:۳۰ صبح آغاز شود، اما مردم خطه آذربایجان از ساعات ابتدایی صبح خود را به میدان شهدا رسانده بودند تا میدان شهدای تبریز مملو از جمعیتی شود که انتظار پیکر شهید دکتر رئیسی، حسین امیرعبداللّه‌نایب، حجت‌الاسلام آل‌هاشم،

است: اشک‌هایی که نشانه قدردانی از خدمات چند ساله سید شهید است. در کنار دست نوشته‌هایی که مردم برای بیان غم‌شان در دست گرفته‌اند، تصاویر بزرگ و کوچک بی‌شمار دکتر رئیسی در میان جمعیت خودنمایی می‌کند. یکی می‌گوید همیشه لبخند می‌زد و دیگری از خاکی بودن

و آن‌گاه در طرح جامع و استوار و گره‌کنش حکمرانی اسلامی تأمل کنند. امروز قاعده غزه و نسل‌کشی بی‌رحمانه رژیم غاصب صهیونیست و کشتار هزاران کودک و زن و مرد بی‌دفاع و غیرمسلم، و آنگاه پشتیبانی و حمایت حکومت‌های به اصطلاح لیبرال غربی از این گرگ خونخوار، معنی آزادی و حقوق بشر غربی را برای وجدان‌های بیدار آشکار می‌سازد.

امروز فرصت تازه‌ای است که کارگزاران نظام جمهوری اسلامی و همه دلبستانان آن، حقیقت این پدیده بزرگ را در گفتار و عمل، به مشتاقان حقیقت در سراسر جهان نشان دهند. بار دیگر توفیقات این مجلس محترم را از خداوند متعال مسألت می‌کنم. لازم می‌دانم یاد رئیس جمهور فقید و عزیز و همچنین امام جمعه معزز تبریز را که عضو این مجلس بودند، گرمی بدارم و علو درجات آنان را از خداوند رحیم مسألت کنم.» در ادامه این جلسه، آیت‌الله موحدی کرمانی با ۵۵ رأی اعضا، به عنوان رئیس مجلس خبرگان رهبری انتخاب شد. طبق آیین‌نامه داخلی مجلس خبرگان رهبری، آیت‌الله موحدی کرمانی برای مدت ۳ سال رئیس این مجلس خواهد بود. پیش از این آیت‌الله احمد جنتی این مسئولیت را بر عهده داشت. همچنین نام رأی نمایندگان مجلس خبرگان رهبری، آیات «سید هاشم حسینی بوشهری» و «علیرضا اعرافی» به ترتیب به عنوان نایب رئیس اول و نایب رئیس دوم و «عباس کمجی» و «محسن اراکی» به عنوان منشیان هیأت رئیسه انتخاب شدند.

۶۶

هزاران نفر از مردم آذربایجان شرقی که خود را به تبریز رسانده بودند، با تشکیل جمعیتی میلیونی، پیکر خدمت را بدرقه کردند

۶۶

غم، شهر را فرا گرفته و بغض‌ها منتظر ترکیب هستند درست مثل شرایطی که مردم تبریز چند ساعت پیش‌تر تجربه‌اش کردند

۶۶

صبح دیروز افتتاحیه مجلس خبرگان خارجی در ساختمان سابق مجلس شورای اسلامی برگزار شد؛ مجلسی که صدلی شماره یک آن مزین به عکس شهید سید ابراهیم رئیسی و نماینده مردم خراسان جنوبی شده بود

ایران

• صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
 • سرپرست مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی ایران: احسان صالحی
 • سردبیر: حسام‌الدین برومند

• تلفن: ۸۸۷۶۱۲۰ • شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ • ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
 • پیامک: ۳۰۰۴۵۱۲۱۳ • روابط عمومی: نشانی: تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
 • صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۳۸۸ • امور مشتریان: ۸۸۷۴۸۸۰۰
 • چاپ: چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام جم
 • سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
 • پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
 • انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۸۸۵۴۸۸۹۲-۵

همصدایی اهالی فرهنگ و هنر در غم شهادت رئیس جمهور مردمی و محبوب

جز همدلی نباشد مان مرهمی دگر

فرهنگی / غم شهادت رئیس جمهور همه اهالی فرهنگ و هنر را زیر یک پرچم آورده است. به تعبیر رضا میرکریمی، فارغ از سلاقی مختلف، به عنوان یک ایرانی اینکه تعدادی از مسئولان تراز اول کشور در مسیر انجام وظیفه به این شکل جان خودشان را از دست بدهند، دلخراش است و آن طور که ابراهیم حاتمی کیا می‌گوید با این اتفاق، یکی از تلخ‌ترین حوادث تاریخ این سرزمین را دیدیم. این غم مشترک، به نوعی همه را قوم و خویش کرده است. خیل گسترده‌ای از اهالی فرهنگ و هنر خاصه آنهایی که ارتباط مستقیم و حتی یک دیدار نزدیک با ابراهیم رئیس‌جمهور داشتند در چند ساعت گذشته بغضی جمعی شان را در واژه‌ها سرزائر کرده‌اند. تأکید بر اخلاص، فروتنی و صمیمیت به عنوان شاخصه‌های فردی و اخلاقی شهید ابراهیم رئیس‌جمهور در کنار دغدغه‌هایشان به عنوان رئیس جمهور در پیگیری مشکلات و مسائل حوزه فرهنگ نکته مشترک دلنوشته‌های اهالی فرهنگ است؛ تا آنجا که داوود میرباقری، از تأثیرگذارترین چهره‌های فرهنگ و هنر ایران، می‌گوید: «ما در این روزها شاهدیم که مردم ایران با هم همصدایی کرده‌اند. این صدای ما است که می‌خواهد با هم صدای دهد».

سلمان فارسی و حسرت جای خالی او بین بینندگان این سریال می‌نویسد. فعالان این عرصه همچنین امیر عبداللہیان، وزیر امور خارجه هم

تأثیر مساعدت‌های رئیسی در حرکت کاروان سلمان فارسی

داوود میرباقری: خبر درگذشت شهادت‌گونه رئیس جمهور و همراهان عزیز او تأثیر عمیقی در قلوب یکایک همکارانم در پروژه سریال سلمان فارسی به وجود آورد، درحالی که امید داشتیم یکی از بینندگان آن باشد. نگاه فرهنگی دکتر رئیسی و مساعدت‌های دولت ایشان، تأثیر زیادی در حرکت رو به جلوی کاروان سلمان فارسی داشت. از خداوند بزرگ همنشین این سید بزرگوار با حضرت سلمان را مسألت کرده و به نمایندگی از پروژه، این فقدان را تسلیت و تعزیت می‌گوییم.

دل‌مان لرزید و نیت زده شدیم

ابراهیم حاتمی کیا: با انتشار خبر شهادت دکتر رئیسی و هیأت همراه دل‌مان لرزید و نیت زده شدیم. امروز یکی از تلخ‌ترین حوادث تاریخ این سرزمین را دیدیم. امید است این مقطع حساس با آرامش و اتحاد در راستای منافع و مصلحت ایران عزیز به دور از اختلاف‌های سیاسی و جناحی سیری شود. خداوند در سالروز ولادت امام رضا(ع) خادمش را با امام هشتم محشور کند.

متین در ظاهر و جنگنده در باطن

داریوش ارجمند: شهادت مزد تلاش‌های خستگی‌ناپذیر دکتر سعید ابراهیم رئیس‌جمهور در طول مسئولیت‌های او بود. آرام و متین در ظاهر، ولی پرخروش و جنگنده در باطن برای خدمت به مردم ایران بود و خستگی را نمی‌شناخت. او می‌توانست در پایتخت باشد و وقایع و اتفاقات کشور را از پشت میز رصد کند، بدون آنکه خطر را به جان بخرد، ولی رئیس‌جمهور مرد عمل بود. او و همراهانش با کوله‌باری از افتخار خدمت به مردم ایران به سوی معبود پر کشیدند.

تسلیم تقدیر الهی

رضا میرکریمی: من هم مثل بسیاری از مردم شب را نخوابیدم و پیگیر اخبار بودم و امیدوار بودم که این سانحه هولناک با خبری خوش به انتها برسد. ولی تقدیر الهی چیز دیگری بود و باید تسلیم بود. در این روز که متعلق به امام خاص ایرانیان، امام رضا(ع) است، خوب است همه کسانی که دل در گرو این سرزمین داریم با هم برای سربلندی ایران عزیز تلاش و دعا کنیم.

در «شهادت» حقیقت است، نه تریس و یاس!

هادی مقدم دوست: زندگی احترام ویژه دارد، اما فریب و حب دنیا حتی مجال زندگی را هم می‌گیرد. آنکه نگاهش واقع بین باشد مرگ را نه تنها از قلم نمی‌اندازد که به آن نگاه ویژه «پیدا» می‌کند، یعنی چیزی را که هست پیدا می‌کند، بالاترین نگاه ویژه به مرگ جز «شهادت» نیست که در آن نه تردید است، نه خوف و

فراموششان نمی‌کنیم

اصغر سمسارزاده: به تمام ملت شریف ایران تسلیت می‌گوییم؛ این تسلیت را باید گفت چرا که دکتر رئیسی چند سال زحمت کشیدند و دوران سختی را پشت سر گذاشتند، دورانی که برای هر رئیس جمهوری توانست مهلک و کشنده باشد. ایشان تلاش خودشان را کردند؛ ما نمی‌توانیم گزافی را که کردند فراموش کنیم.

حزن و یاس، یعنی مرگ در راه حق و حقیقت. این شکل از دنیا رفتن فرق دارد با «فردن». شهید تا لحظه آخر نه برای خودش و منیت‌هایش و دنیا بلکه در راه حق به خلق و خلاق خدمت می‌کند.

شنوای حرف‌های ما بود

امیردژاکام: یک روز هنرمندان با ایشان گفت‌وگویی داشتند و مرا هم دعوت کردند. من از قبل گفته بودم که حرف‌های من تند است، ابایی ندارم و نقدهایم را مطرح می‌کنم. همچنان به من گفتند بیبا و حرف‌هایت را بزن. آن روز من مسأله تجاری‌سازی هنر را مطرح کردم و از قضا خیلی هم تند بیان کردم. ایشان گوش کرد و در آخر سمت من آمدند و گفتند: شما در ابتدای سخنان خود گفتید که چهار نکته را مطرح می‌کنید در صورتی که سه نکته را گفتید. نکته آخر را چرا مطرح نکردید؟ من هم گفتم: به من وقت ندادند و ایشان گفت: همین حالا بگویند. ایشان این مسأله را پیگیری کرد

در خدمت مردم

جعفر دهقان: شهید دکتر رئیسی آن قدر با محبت بود که انسان هیچ‌گاه لطف را گذاشته‌اند بعد شهادت... امام رضا(ع) بزرگوار می‌خواست همیشه به مردم خدمت کند و تمام تلاشی که داشت، از بین بردن فساد بود اما نتوانست آن مطرح نکردید؟ من هم گفتم: به من وقت ندادند و ایشان گفت: همین حالا بگویند. ایشان این مسأله را پیگیری کرد

کار برای رفاه هنرمندان

رضا رویگری: در دوره‌ای که ایشان رئیس جمهور بودند، بیش از همیشه احساس کردم که برای رفاه هنرمندان کار می‌کنند.

به احترام رئیس جمهور

هادی مرزبان: شهادت رئیس جمهور را به اصحاب فرهنگ و هنر تسلیت می‌گویم. به احترام رئیس جمهور و شهدای این حادثه، تمرین‌ها را کنسل کردم.

مخلص، هدفمند و خستگی‌ناپذیر

سعید ابوطالب: شهید دکتر رئیسی سه مشخصه بارز و مثبت داشتند: مخلص بودند، هدفمند بودند، پیگیر و خستگی‌ناپذیر بودند. روح نورانی اش با شهدا و امام عزیز محشور باشد ان‌شاءالله.

پایانی ترازیک و غرور انگیز

بابک خواجه‌پاشا: شهادت در راه ملت و مردم ایران یکی از بزرگ‌ترین نعمت‌هایی است که می‌تواند نصیب یک خدمتگزار شود و خیلی خوشحالم که این مقام، نصیب این عزیزان شد. چنین رابطه‌ای به‌سادگی دست‌یافتنی نیست. آنها همواره در کنار مردم و بی‌غل و غش و ساده بودند. همین ساده بودن و با مردم بودن است که مسیر را پیش برده است و احساس می‌کنم پایانی ترازیک و غرور انگیز برای این عزیزان اتفاق افتاده است.

حاجه پاشا: شهادت در راه ملت و مردم ایران یکی از بزرگ‌ترین نعمت‌هایی است که می‌تواند نصیب یک خدمتگزار شود و خیلی خوشحالم که این مقام، نصیب این عزیزان شد. چنین رابطه‌ای به‌سادگی دست‌یافتنی نیست. آنها همواره در کنار مردم و بی‌غل و غش و ساده بودند. همین ساده بودن و با مردم بودن است که مسیر را پیش برده است و احساس می‌کنم پایانی ترازیک و غرور انگیز برای این عزیزان اتفاق افتاده است.

علیرام نورایی: شهادت جانشوز رئیس جمهور مکتبی، جناب آقای دکتر رئیسی و همراهان گرامیشان را به مردم شریف ایران تسلیت عرض می‌کنم و برای بازماندگان از درگاه احدیت صبر و سلامت خواستارم.

جایتان روی زمین خالی است، آدم حسابی‌های کار درست!

حامد سلطانی: فقید لفظ شهید برزنده است برای مردانی که سرشان به تئشان می‌رزد... برای مردانی که دلشان برای مردم می‌تپد... برای مردانی که استراحت را گذاشته‌اند بعد شهادت... امام رضا(ع) خوب بلد است چطور آبرو جمع کند برای خادمانش و خادمان خادمانش و خادمان زائرانش... حالا هر سال روز ولادتش، سالروز شهادت شماسست! گوارای وجودتان... جایتان روی زمین خالی است، آدم حسابی‌های کار درست!

شهادت مبارک آقای وزیر فرهنگ دوست

امین اشرفی: آقای وزیر متین، آقای وزیر فرهنگ‌دوست، آقای بلندبالای شیک پوش، آقای امیر عبداللہیان شهادت‌تان مبارک. عجب که امروز به نسبت آن روز خاص این بالابندی و بلندمندی بیشتر به نظرم آن می‌آید و عیان تر می‌شود که چقدر جامعه شهادت برانده‌تان است. چقدر شمایل کاملی دارید در این تپ‌پوش افتخار که به نیت و عمل می‌دهند. به قرب و خدمت... از شامگاه یکشنبه، درست از همان لحظات التهاپ ما که دیگر لحظات آرامش شما بود به عنایت و شفاعت ضامن آهو، مدام خاطره‌های در جلوی دیدگاتم رژه می‌رود. خاطره آن شب که با حضور شما برای ما به یادماندنی شد. همان شبی که حس متفاوتی از حضور یک میهمان ویژه به نسبت تمامی میهمانان خاص هر شبی داشتیم. آقای وزیر امور خارجه به دعوت دوستی میهمان ویژه ملاقات با «کلث» شده بود و ما همه متعجب که مگر وزیری با این سمعت دغدغه و فرصت تماشای نمایشی را هم دارد؟ آن هم به همراهی همسر محترم‌شان؟ چه دردناک است ادامه مرور خاطره آن شب وقتی به لحظه ورودتان به سالن و تصویر لبخند شما و آن بانوی مهربان می‌رسم. چه دردناک‌تر می‌نماید صوری شما و منتظر ایستادن‌تان زمانی که ما به تعجیل دنبال جای مناسب‌تری برای‌تان بودیم. چه این داغ سنگین‌تری می‌شود زمانی که هیجان شما در تقدیر و تشکر از تک تک عوامل نمایش را به یاد می‌آورم که گفتید شما امشب غرور یک قهرمان ملی را در دل من زنده کردید و همین است که نمی‌دانم چگونه از شما تشکر کنم. افسوس از امروز... افسوس از امروز من، افسوس از امروز ما به مرور این خاطرات شیرین دیروز.

رئیس جمهور مکتبی

مسعود شجاعی طباطبایی: در روز ولادت امام رضا علیه‌السلام حکم ریاست جمهوری گرفتاری و در روز ولادت امام رضا علیه‌السلام حکم شهادت نصیب شد. شهادت هنرمندان خدایست و ما شاهد بودیم که لحظه‌ای از پرداختن به مجرمین دست نکشیدی و به باران شهیدت پیوستی. شهادت اجر خدمت صادقانه‌ات بود. خادم‌الرضا شهادت مبارک.

شهادت اجر خدمت صادقانه‌ات بود

متواضع انقلابی محمدرضا محمدرضا: وزری: شهید دکتر رئیسی، انسانی خونگرم، متواضع، ولایی و انقلابی بود.

صدقت و خلوص غبطه‌برانگیز امیرعباس

زینبی: از زمانی که این خبر را شنیدیم تا صبح که شهادت ایشان اعلام شد، نگران ناگواری‌هایی که قطعاً برای انقلاب ما و برای مردمان رقم خواهد خورد، بودم و به نظرم این مسیرها ادامه پیدا خواهد کرد و ان‌شاءالله به اهداف بلندمان خواهیم رسید. به صداقت، خلوص و روحیه جهادی که داشتند، غبطه می‌خورم. شهادت ایشان واقعا جانشوز بود و امیدوارم خداوند به مردم صبر عنایت کند.

مناضع انقلابی محمدرضا

وزری: شهید دکتر رئیسی، انسانی خونگرم، متواضع، ولایی و انقلابی بود.

مناضع انقلابی محمدرضا

وزری: شهید دکتر رئیسی، انسانی خونگرم، متواضع، ولایی و انقلابی بود.

ضامن خادم

شب نگرانی سحر نشد

علی محمد مؤذنب | شاعر

صبح آمد و شب نگرانی سحر نشد
 یلدای دوری تو دریا به سر نشد
 از هر کرانه تیر دعایی روانه بود
 از این میانه آه یکی کارگر نشد
 از ما چرا گرفت دلت مهربان‌ترین
 بر ما دوباره ماه جلوه‌گر نشد
 در آتش فراق، دودین به دشت و کوه
 دردا حریف تاب و تب این جگر نشد
 چون ابر کوه‌ها، همه شب را
 گر بیستیم
 باران حریف این نیش بی‌ثمر نشد
 لبخند تو که دلخوشی ماست
 از جهان
 باشد برای روز قیامت اگر نشد
 چون من نفس نداشت قلم در
 غمست دریغ
 می‌خواست تا که گریه کند بیشتر
 نشد

این بغض ناگهان شعراست

سعید بیابانکی | شاعر

خیال می‌کنم این بغض ناگهان شعراست
 همین یقین فروخته در گمان شعراست
 همین که اشک مرا و تو را درآورده‌است
 همین، همین دو سه تا که استخوان شعراست
 همین که می‌رود از دست شهر، دست به دست
 همین شقایق بی‌نام و بی‌نشان شعراست

زندگی مکتبی ست مابین دو تا سجده

محمد مهدی سیرا | شاعر

آری همین امروز و فردا بازمی‌گردیم
 ما اهل آنجا، اینجا بازمی‌گردیم
 با پای خود سر درنیاریم از این اطراف
 با پای خود یک‌روز اما بازمی‌گردیم
 چون ابرها صحرا به صحرا برد ما را باد
 چون رودها صحرا به صحرا بازمی‌گردیم
 این زندگی مکتبی ست مابین دو تا سجده
 این سفر الهی بگو، ما باز می‌گردیم
 ما عاقبت «انا الیه راجعون» بر لب
 از کوچه بن بست دنیا بازمی‌گردیم

سروده‌هایی در سوگ شهید جمهور

وقت رفتن نبود برادر من

چند روزی است که اهالی شعر نیز همچون دیگر مردم کشور، سوگوار شهادت رئیس جمهور فقیدمان، دکتر سعید ابراهیم رئیس‌جمهور هستند و هریک رسالت فرهنگی شان را بر سطرها و بیت‌های سروده‌های خود جای می‌دهند. در صفحه امروز فرهنگی برخی از این اشعار را می‌خوانید.

یکی برفت و هزاران دوباره برخیزد

نجیب بارور | شاعر افغانستانی

بمان برادر من، وقت، وقت رفتن نیست
 بمان، شتاب مکن، وقت، وقت مردن نیست
 هنوز جنگ من و جنگ ما تمام نشد
 هنوز فرصت رخت بستن نیست
 اگر چه قصه ما، قصه شهادت ماست
 اگر چه مرگ در این راه گرد دامن نیست
 مباد خاطر ما بشکند بدون شما
 مباد گریه بباریم، وقت شیون نیست!

یکی برفت و هزاران دوباره برخیزد
 سپاه می‌رزم در آن تهمت نیست
 شهید خدمت مردم شدن سزای دل است
 که هیچ خوشه چنین در تمام خرمن نیست
 به خاک دفن شدن، لذت مبارزه است
 مباد اینکه بماییم و خاک میهن نیست
 بمان برادر من، تا نهایت این راه
 نرو که طاق لبخندهای دشمن نیست